کارگران عصر دیجیتال

شهرآرا به مناسبت روز کارگر، چند چهره مشاغل کارگری را بررسی می‌کند

گزارش تحلیلی

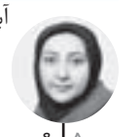

خبرنگار
ملیحه فلاح

آیا کارگر امروز همان کارگر دیروز است یا زمانه چهره تازه‌ای به تعریف «کارگر» بخشیده است؟ در سال‌های اخیر تحولات شتابانی در اقتصاد و اجتماع ایران (از رشد استارتاپ‌ها و اقتصاد دیجیتال تا شوک اقتصادی کرونا) تصویر سنتی «نیروی کار» را دگرگون کرده است. اقتصاد دیجیتال با گسترش پلتفرم‌های آنلاین حمل‌ونقل و خدمات، انواع نوینی از اشتغال را پدید آورده و موج تازه‌ای از دورکاری، فریلنسری و شغل‌های شبکه‌محور را به زندگی شغلی ایرانیان وارد کرده است. فریلنسرها، کارگران پلتفرمی، کارگران خانگی مدرن و نسلی جوان و معترض که از قواعد کار کلاسیک دل‌کنده‌اند، همه با حضور خود خبر از طبقات جدید کارگری می‌دهند. با ظهور این طبقات نوین، تصویر «کارگر ایرانی» تفاوت بنیادینی یافته است.

این تحولات، ساختار پیشین «کارگر کارخانه‌ای و کارگاهی» را به چالش کشیده است. کرونا بسیاری از کسب‌وکارها را وادار کرد تا به روش‌های دورکاری روی آورند و شرکت‌های نوآور با تسهیل پلتفرم‌های آنلاین، خدمات جدیدی خلق کردند. هم‌زمان، اینترنت و فضای مجازی فرصت‌های کاری نوینی ایجاد کردند که پیش از این حتی متصور نمی‌شد. فریلنسرهایی که پروژه‌محور کار می‌کنند، کارگرانی که دفترشان به خانه منتقل شده و حتی هنرمندان و متخصصانی که مهارت خود را در استودیوها و فضای مجازی عرضه می‌کنند، مثال‌هایی برجسته از واقعیت تازه بازار کار ایران‌اند.

امروز تقسیم‌بندی‌های قدیمی کار و کارگر پاسخگوی شرایط جدید نیست. نسل جوان امروز بر انعطاف و معنای تازه‌ای از کار پافشاری می‌کند، کارگر پلتفرمی، بخش جدایی‌ناپذیری از زندگی روزمره شده و مشاغل مهارتی در مراکز نوآوری و استودیوها سر برآورده‌اند.

در گزارش پیش‌رو چهار گروه جدید کارگران بررسی خواهند شد: «نسل زد» (نسل جوان معترضی که برخی رسانه‌ها از آن با این عنوان یاد می‌کنند)، کارگران پلتفرمی، فریلنسرها، کارگران خانگی مدرن. هر یک از این گروه‌ها نشان می‌دهد که تعریف سنتی «کارگر» نیازمند بازتعریف اساسی است.

طبقات نوظهور کارگری در ایران با طبقه کارگر سنتی تفاوت‌های بنیادینی یافته‌اند. از نسل جوانی که مفهوم کار را بازتعریف کرده تا افرادی که در اقتصاد دیجیتال و خانگی فعالیت می‌کنند، همه نشان می‌دهند مفهوم «کارگر» دیگر در کارخانه یا اداره خلاصه نمی‌شود. این گروه‌ها هر کدام نیازمند سیاست‌ها و حمایت‌های متناسب خود هستند تا ضمن بهره‌مندی از پتانسیل‌هایشان، ریسک‌های اجتماعی و اقتصادی آن‌ها کاهش یابد.

نسل «زد»: دوری از چارچوب‌های سنتی کار

عصر جدید چهره کارگر را دگرگون کرده است و برخی جوانان چشم‌اندازی متفاوت از «کارمند رسمی» دارند. این گروه که گاهی «نسل زد» نامیده می‌شوند، به‌جای اطاعت از سلسله‌مراتب و قراردادهای سنتی، استقلال بیشتر را جست‌وجو می‌کنند. علت این تغییر نگرش، تا حدی در وضعیت دشوار اقتصادی و اشتغال نهفته است. برای مثال، آمارها نشان می‌دهد که نرخ بیکاری جوانان در سال‌های اخیر به مراتب بالاتر از میانگین کل جمعیت بوده است. در چنین فضایی، نسل جدید به سمت گزینه‌های جایگزین سوق یافته است. آن‌ها به خوداشتغالی‌های غیررسمی یا کسب‌وکارهای کوچک منزل که سابقه نداشته است، روی می‌آورند و تعریف «کارگر» را بازتعریف می‌کنند.

از نظر اقتصادی، این نسل آسیب‌پذیر است. بدون بیمه و حمایت نهادهای دولتی است و اگر دچار بیماری یا بحران شود، پشتوانه‌ای ندارد. با این حال، سبک زندگی‌شان طوری طراحی شده که کمتر وابسته باشند و بیشتر از تجربیات شخصی تغذیه کنند. آن‌ها معمولا خود را نه کارگر می‌دانند، نه کارآفرین. هویت شغلی‌شان سیال است.

در روزهایی که مفهوم کار و طبقه، بیش از همیشه دستخوش تغییر است، نسل زد نشان می‌دهد که شکاف بین ارزش‌های فرهنگی و الزامات اقتصادی چقدر عمیق شده است. آن‌ها نسخه‌ای از آینده‌اند؛ آینده‌ای بی‌ثبات، اما خودخواسته.

متولدان ۱۳۷۳ تا ۱۳۸۸ (برخی می‌گویند ۱۳۷۵ تا ۱۳۹۰) در این نسل جا می‌گیرند، اما می‌توان ویژگی آن‌ها را در اغلب متولدان دهه ۷۰ نیز مشاهده کرد. قطعا همه افراد تمامی فاکتورها را ندارند و تفاوت شخصیتی هم مطرح است.

ویژگی‌های نسل «زد»

بی‌اعتمادی به اشتغال ثابت: بسیاری از جوانان دهه هفتاد و هشتاد خورشیدی، تجربه ترک و بیکاری و تورم بالا را داشته‌اند و نسبت به امنیت شغلی بی‌اعتقادند.

تمایل به استقلال و خلاقیت: آن‌ها می‌خواهند به جای دستورپذیری در کارخانه یا اداره، کسب‌وکار شخصی خود را داشته یا پروژه‌های متنوعی را دنبال کنند.

بهره‌گیری از فناوری: ترجیح این نسل، انجام کارها از طریق شبکه‌های اجتماعی و پلتفرم‌های مجازی است، نه سازوکارهای سنتی.

«نسل زد» بیش از هر چیز دنبال معنا و استقلال در کار است، حتی اگر دستمزد و امنیت شغلی کمتری داشته باشد. به‌طور خلاصه، این نسل نشان می‌دهد مفهوم کارگر کلاسیک در ایران در حال تحول است. آن‌ها با خروج از سلسله‌مراتب دولتی یا شرکتی و گرایش به کسب‌وکار مستقل، شکلی نوین از طبقه کارگر را پدید آورده‌اند که ویژگی‌های آن با نسل‌های گذشته متفاوت است.

کارگرانی میان کد و کوچه، روایت زیست پلتفرمی‌ها

پشت فرمان موتورسیکلت، باگوشی در دست و نگاه دوخته به نقشه. نه دفتر کاری دارند، نه همکار، نه ارباب رجوع مشخص. دستور کارشان را اپلیکیشنی تعیین می‌کند که هر لحظه می‌تواند مسیر زندگی‌شان را عوض کند. رانندگان اسنپ، پیک‌های تپسی، کاربران الوپیک و کارگران دیجیتال سایر پلتفرم‌ها حالا بخشی جدایی‌ناپذیر از بافت شهری ایران‌اند؛ از تهران تا مشهد. آن‌ها از وام‌های دولتی، بیمه بیکاری، بازنشستگی و حتی مرخصی محروم‌اند. هر لحظه ممکن است با افت رتبه در پلتفرم یا یک گزارش اشتباه از کار بیکار شوند.

پدید آمدن پلتفرم‌های دیجیتال حمل‌ونقل و خدمات، گروه جدیدی از کارگران را شکل داده است. این افراد برخلاف کارگر صنعتی قدیم، بدون قرارداد رسمی و بیمه‌اند و ساعات و حجم کارشان کاملا متغیر است.

کارگران پلتفرمی، محصول ترکیب بی‌رحمانه‌ای از فناوری و نابرابری‌اند. فناوری فرصت داده، اما عدالت توزیع نکرده است. آن‌ها در ظاهر آزادند؛ ساعت کاری در دست خودشان است، رئیس مستقیمی ندارند، مکان کار متغیر است. اما در عمل، وابسته به الگوریتمی‌اند که مشخص می‌کند کی و کجا و با چه قیمتی کار کنند. نرخ‌ها را پلتفرم تعیین می‌کند، حتی گاهی نحوه پاسخ‌دادن به مشتری هم توسط متن آماده‌ای که سیستم پیشنهاد می‌دهد، هدایت می‌شود. در مشهد هم مانند همه شهرها پلتفرم‌ها به شکل چشمگیری گسترش یافته‌اند. آن‌ها به‌رغم زحمت فراوان، زیر خط بیمه و حمایت‌های اجتماعی قرار دارند. بسیاری از آن‌ها حتی از عنوان «کارگر» هم بی‌خبرند؛ تصور می‌کنند آزادند، حال آنکه بیش از هر زمان در چنبره فشار روانی، فرسایش جسمی و بی‌ثباتی مالی‌اند.

ویژگی‌ها و چالش‌های کارگران پلتفرمی

امنیت شغلی پایین: این افراد قرارداد کارگر فصلی یا پیمانی ندارند و هر زمان که بخواهند می‌توانند کار را ترک کنند، اما در مقابل، کارفرما هم مسئولیتی در قبال آن‌ها ندارد.

پرداخت براساس فعالیت: درآمد آن‌ها بسته به سفر یا سفارش است؛ اگر تعداد درخواست‌ها کم باشد یا فصل رکود باشد، درآمد کاهشی چشمگیر می‌یابد.

وابستگی به فناوری: راننده‌ها برای دریافت درخواست، همیشه باید آنلاین و دردسترس باشند. اختلالات اینترنتی یا مشکلات نرم‌افزاری می‌تواند بخش زیادی از درآمد آن‌ها را کاهش دهد.

نبود پوشش بیمه و مزایا: برخلاف کارگر سنتی که بیمه و مزایای قانونی داشت، کارگران پلتفرمی معمولا بدون بیمه تأمین اجتماعی یا سایر تعهدات قانونی هستند.

با وجود این چالش‌ها، برخی مزایای ظاهری هم دیده می‌شود، مثلا امکان کار پاره‌وقت و آزاد، تعیین کردن ساعات کار است، هرچند برخی کارگران پلتفرمی می‌گویند این آزادی انتخاب بیشتر فقط ظاهر ماجراست و در عمل ناچارند ساعت‌های طولانی رانندگی کنند تا درآمد معقولی کسب کنند. همچنین شروع به کار صرفا پس از نصب اپلیکیشن انجام می‌شود که این موضوع برخی را جذب این حوزه کرده است.

فریلنسرها: بازار کار بدون مرز

طبقه‌ای دیگر شامل فریلنسرها یا آزادکاران است؛ افرادی که بر اساس پروژه و مهارت‌های تخصصی خود کار می‌کنند. برخلاف کارگر سنتی با حقوق ثابت و قراردادی، فریلنسرها به کمک اینترنت و شبکه‌های جهانی پروژه می‌گیرند. به‌گزارش آژانس خبری WANA (مرداد ۱۴۰۳)، فریلنسری در ایران رواج یافته و به‌ویژه برای جوانان حرفه‌ای و زنان جذاب است. آن‌ها معمولا در حوزه‌هایی مثل توسعه نرم‌افزار، طراحی گرافیک، نویسندگی محتوا و بازاریابی دیجیتال فعالیت می‌کنند. مثلا خیلی‌ها با یادگیری برنامه‌نویسی یا طراحی وب از طریق دوره‌های آنلاین، توانسته‌اند روی پلتفرم‌هایی مانند Upwork یا نمونه‌های داخلی مثل پونیشا، با مشتریان خارجی پروژه انجام دهند. فریلنسرها، بخشی از طبقه جدید کارگری‌اند که با اینترنت و اقتصاد پروژه‌محور گسترش یافته‌اند.

آن‌ها در حوزه‌هایی مثل طراحی، برنامه‌نویسی، ترجمه، آموزش، نویسندگی، سئو و حتی مشاوره فعال‌اند. کارفرمایانشان گاه از ایران‌اند، گاه از استانبول یا هامبورگ یا دیگر نقاط دنیا. اما آنچه بین همه مشترک است، بی‌ثباتی و نداشتن امنیت شغلی است. در مشهد نیز مثل دیگر نقاط کشور پلتفرم‌های دورکاری مثل پونیشا، پارسکدرز یا شبکه‌های اجتماعی، فضای کاری آن‌هاست. هرکجا اینترنت باشد، دفتر کارشان است. بسیاری از آن‌ها تحصیل‌کرده‌اند، برخی هنرمندند، بعضی مادرند و از خانه کار می‌کنند. اما زیر پوست این آزادی، تنهایی و اضطراب اقتصادی جریان دارد. هیچ نهاد رسمی‌ای وجود ندارد که از آن‌ها حمایت کند. پولشان گاهی به موقع نمی‌رسد، گاهی اصلا نمی‌رسد. پیگیری مطالبات هم دردسر دارد، چون قرارداد حقوقی رسمی در کار نیست.

نکات کلیدی درباره فریلنسرها

انعطاف‌پذیری و آزادی عمل: فریلنسرها می‌توانند از هر کجا (خانه، کافه یا سفر) کار کنند و ساعات کاری خود را تقریبا خودشان تعیین کنند. همین ویژگی باعث شده بسیاری اعم از ساکنان تهران، مشهد و دیگر شهرها، جذب این نوع اشتغال شوند.

بازار جهانی: بر خلاف کارگران بومی که خدماتشان محلی است، فریلنسر ایرانی می‌تواند با شرکتی در آمریکا یا اروپا قرارداد ببندد و دستمزد را به ارز خارجی دریافت کند. این امکان درآمد ارزی را فراهم می‌کند.

نیاز به مهارت‌های فنی: برای موفقیت به سطح بالایی از تخصص و توانایی رقابت در بازار جهانی نیاز است. به همین دلیل افراد زیادی در ایران به فراگیری مهارت‌های جدید نظیر برنامه‌نویسی، سئو یا گرافیک می‌پردازند تا بتوانند در این بازار فعالیت کنند.

چالش‌های خاص: از جمله محدودیت‌های اینترنتی، مشکلات انتقال پول و تحریم‌های مالی. بسیاری از فریلنسرها برای دریافت دستمزد، از روش‌هایی مثل استفاده از VPN و ارزهای دیجیتال کمک می‌گیرند. برای نمونه، رضا که در مشهد بازاریاب دیجیتال است، می‌گوید: «هر بار برای پرداخت دستمزد باید دنبال راهی برای دریافت پول باشم. استفاده از رمزارزها مثل یک نجات‌دهنده بود تا بتوانم بدون مشکل با مشتری‌های خارجی کار کنم.»

به‌طور کلی، فریلنسری مدل جدیدی از اشتغال است که مرزهای جغرافیایی را می‌شکند. طبق گزارش WANA، فعالیت گسترده فریلنسری، دارد بازار کار ایران را بازتعریف می‌کند و به افراد انعطاف و فرصت رشد بیشتری می‌دهد. هرچند این شکل اشتغال هم نیازمند حمایت‌های بیشتری از سوی دولت (مثل سیاست‌های ارزی و بهبود زیرساخت‌ها) است تا تمام ظرفیت آن در اقتصاد کشور آزاد شود.

کارگران خانگی مدرن: از آشپزخانه تا بازار جهانی

ایران در سال‌های اخیر شاهد رشد گروه دیگری از «کارگران خانگی» بوده است. این گروه که زنان بسیاری را شامل می‌شود، به شکلی مدرن از مهارت‌های خانگی خود کسب درآمد می‌کنند. مثلا تعدادی از بانوان خانه‌دار، تولیدات صنایع‌دستی یا غذاهای خانگی را از طریق اینستاگرام و بازارهای اینترنتی می‌فروشند. مطابق گزارش WANA (تیر ۱۴۰۳)، راهکارهای تکنولوژیک به زنان خانه‌دار کمک کرده تا مهارت‌های سنتی خود را به درآمد تبدیل کنند. این طبقه از کارگران، در مرز میان کار خانگی و کار رسمی قرار دارند. آن‌ها محصول اقتصاد دیجیتال، شبکه‌های اجتماعی و گرانی اجاره مغازه‌اند. فعالیتشان گاه به اسم «شغل خانگی» شناخته می‌شود، اما در اصل کارگرانی‌اند که بدون بیمه، بدون قرارداد و بدون حداقل حقوق، برای بازار کار می‌کنند. اغلب زن‌اند، اغلب از طبقه متوسط یا فرودست. کارشان از تولید غذای خانگی، دوزندگی، گل‌آرایی، بسته‌بندی هدایا تا ادمینی صفحات فروشگاه‌های کوچک اینستاگرامی گسترده است. در مشهد، این موج به‌ویژه در مناطق کم‌برخوردار و پرتراکم ریشه دوانده است. بیشتر زنانی که نمی‌توانند بیرون از خانه کار کنند، اما در خانه بار اقتصادی خانواده را به دوش می‌کشند به این مشاغل روی آوردند. در بسیاری موارد، آن‌ها بیش از هشت ساعت کار می‌کنند، اما چون محل کار، خانه است، زحماتشان دیده نمی‌شود.

این طبقه، نیازمند سیاست‌گذاری جدی است. اگرچه برخی طرح‌ها مانند تسهیلات مشاغل خانگی ارائه شده، اما نبود نهاد صنفی، نبود آموزش رسمی و نبود ابزار نظارت، آن‌ها را در معرض استثمار قرار داده است. این کارگران مدرن، اگر دیده شوند و جدی گرفته شوند، می‌توانند یکی از مهم‌ترین منابع توسعه پایدار شهری باشند.

ویژگی‌ها و شرایط کار خانگی مدرن

استفاده از شبکه‌های اجتماعی: برای جذب مشتری و ارائه خدمات (مثل سفارش غذا یا صنایع‌دستی)، این افراد معمولا صفحه اختصاصی در اینستاگرام یا تلگرام دارند.

نبود امنیت قرارداد رسمی: اکثرا با مشتریان خود به صورت موردی معامله می‌کنند و زیرساخت حقوقی یا بیمه برای این نوع کار وجود ندارد.

تداخل کار و زندگی: چون محل کار همان خانه است، مرز بین وظایف خانوادگی و تولید کار می‌تواند محو شود. با این حال، ممکن است مادران یا بانوانی که امکان کار در بیرون را ندارند، به این شکل در اقتصاد مشارکت کنند.

تقویت توانمندی اقتصادی زنان: در دوران اخیر، بسیاری از زنان جوان و میانسال به‌دنبال منابع درآمد مستقل هستند و کار در خانه این امکان را به آن‌ها می‌دهد تا در کنار مسئولیت‌های خانگی، درآمدزایی هم داشته باشند.

با نگاهی کلان، کار خانگی مدرن در ایران در حال گسترش است و تا حدودی خلأهای اشتغال را پر می‌کند. این گروه با بهره‌گیری از فناوری و شبکه‌های اجتماعی، اثبات کرده‌اند که مرزهای کارفرما-کارگر کلاسیک را می‌توان تغییر داد. با این همه، تضمین حمایت‌هایی مثل اعطای مجوزهای رسمی کسب‌وکار خانگی، تسهیل در دسترسی به بازار و بیمه کردن این افراد، می‌تواند به پایدارسازی وضعیت کارشان کمک کند.

روی خط اقتصاد

رئیس کمیسیون اقتصادی، سرمایه‌گذاری شورای اسلامی شهر مشهد عنوان کرد

سهم اندک مشهد از تجارت گوهرسنگ‌ها

عکس: محمدحسن صلواتی | شهرآرا

رضا میرزاده | نهمین نمایشگاه تخصصی طلا، جواهر، نقره، ساعت، گوهرسنگ‌ها و صنایع وابسته، از ۹ اردیبهشت‌ماه در نمایشگاه بین‌المللی مشهد آغاز به‌کار کرده است. در مدت چهار روز برگزاری این نمایشگاه که تا ۱۲ اردیبهشت‌ماه ادامه خواهد داشت، قرار است از برخی محصولات جدید فعالان اتحادیه نیز رونمایی شود.

در این نمایشگاه که با حضور بیش از صد غرفه‌دار از مشهد و سایر نقاط کشور برگزار می‌شود، محصولات مختلفی در زمینه‌های مرتبط با جواهرات و گوهرسنگ‌ها ارائه شده است. این نمایشگاه، چرخه کاملی از صنایع وابسته به جواهرات را گرد هم آورده است؛ از طراحان و تولیدکنندگان جواهرات گرفته تا فعالان اقتصادی که محصولات خاص و هنرمندانه این صنعت را به دیگر کشورها صادر می‌کنند. صادرکنندگانی که با بهره‌گیری از ظرفیت بازار کشورهای مجاور، این محصولات را به نقاط مختلف دنیا صادر می‌کنند.

همچنین در این نمایشگاه، محصولات مرتبط با صنایع جواهرات، معرفی و عرضه شده است. برخی از شرکت‌های دانش‌بنیان نیز تولیدات خاص خود را در این صنعت رونمایی کرده‌اند؛ از محصولات زیرساختی نظیر گچ مورد نیاز برای ریخته‌گری جواهرات که از خارج از کشور وارد می‌شده و امروز نمونه داخلی با کیفیت آن در کشور تولید می‌شود تا محصولات نوآورانه برای استفاده در صنف طلا و جواهرات.

در حاشیه برگزاری این نمایشگاه، مجید دبیریان، رئیس کمیسیون اقتصادی، سرمایه‌گذاری، مشارکت‌ها و مسکن شورای اسلامی شهر مشهد در گفت‌وگو با خبرنگار شهرآرا با اشاره به برگزاری دو نمایشگاه اقتصادی طلا و جواهرات و مشهداینوکس در اردیبهشت‌ماه امسال در مشهد گفت: در سالی که «سرمایه‌گذاری برای تولید» نام گرفته است، حداقل‌کاری که مجموعه مدیریت شهری می‌تواند انجام دهد، این است که ظرفیت‌های خود را چه به‌صورت مستقیم و چه غیرمستقیم در اختیار تولیدکنندگان قرار دهد که البته این کار به صورت‌های مختلف ازجمله تسهیل در حوزه ساخت‌وساز شهری می‌تواند محقق شود؛ اما می‌توانیم در بخش‌هایی مانند دانش تولید کالا نیز به‌صورت غیرمستقیم به فعالان صنعتی کمک کنیم.

وی افزود: ظرفیت نمایشگاه، از فرصت‌هایی است که برای معرفی محصولات تولیدکنندگان به حساب می‌آید و شهرداری و مجموعه نمایشگاهی بین‌المللی می‌تواند در اختیار تولیدکنندگان قرار دهد. اینکه ما بتوانیم مشکلات تولیدکنندگان را به‌واسطه حضور در این نمایشگاه و تعاملی که اینجا ایجاد می‌شود، احصا کنیم و با تعامل شورا با سایر حوزه‌های مدیریتی حاکمیتی برطرف کنیم، می‌تواند با استفاده از این فرصت محقق شود. ما به‌عنوان نمایندگان مردم در پارلمان محلی، وظیفه داریم مشکلات عرصه‌های مختلف، ازجمله فعالان اقتصادی و تولیدکنندگان را برطرف کنیم تا به ایجاد ارزش‌افزوده و ثروت در جامعه برای مردم و مجموعه مدیریت شهری مبدل شود.

دبیریان ادامه داد: اینکه در یک مجموعه نمایشگاهی زنجیره کاملی از کالای اولیه تا محصول نهایی وجود داشته باشد، یکی از ظرفیت‌هایی است که می‌تواند ایجاد شود تا خدمات متقابل خود را ارائه کنند.

وی تأکید کرد: از سوی دیگر، مشهد به‌عنوان شهر جهانی گوهرسنگ‌ها هم شناخته شده و وظیفه ماست که از این ظرفیت بیشترین استفاده را داشته باشیم. متأسفانه سهم ما از مجموعه تجارت گوهرسنگ‌ها در دنیا کمتر از نیم‌صدم درصد است؛ درحالی‌که مشهد کریدور بسیاری از جواهرات و سنگ‌های قیمتی است، اما هیچ انتفاعی متوجه شهر مشهد و مجموعه‌های داخل کشور نمی‌شود و این انتفاع به دیگر کشورها منتقل می‌شود. باید کمک کنیم که ظرفیت‌های مختلف در مشهد ایجاد شوند و به این ظرفیت‌ها، رسمیت داده شود.

بورس

بازگشت آرامش به تالار شیشه‌ای

بازار سهام دیروز، پس از تخلیه فشار روانی حادثه بندر شهید رجایی و تقویت امیدها به توافق با آمریکا، با موجی از تقاضا روبه‌رو شد. سخنان مثبت رئیس سازمان بورس درباره رشد معاملات و برنامه‌های جدید تأمین مالی نیز بر جو خوش‌بینانه بازار افزود تا بورس پس از چند روز نوسان، دوباره روی آرامش را ببیند.

به گزارش تجارت‌نیوز، شاخص کل بورس تهران در پایان معاملات دیروز ۴۲ هزار و ۳۳۶ واحد افزایش و به تراز سه میلیون و ۱۷۸ هزار واحد دست یافت. شاخص هم‌وزن ۱۸ هزار و ۱۷۳ واحد مثبت شد و در کانال ۹۴۴ هزار واحدی ایستاد. در حالی برای نخستین‌بار ارزش بورس تهران وارد کانال ۱۰ هزار همتی شد که ارزش معاملات دیروز ۱۷۴.۵ همت و ارزش معاملات خرد ۹.۱ همت بود.

دیروز ۱۱۷۲ میلیارد تومان خالص پول حقیقی ورودی به بازار بود که سهم صندوق‌های سهامی ۳۴۲ و صندوق‌های درآمد ثابت ۱۷۴ میلیارد تومان بود. نمادهای وبملت و خودرو به ترتیب با ۲۱۹ و ۱۳۷ میلیارد تومان بیشترین میزان ورود پول حقیقی به بازار سهام را شاهد بودند، اما وبصادر با ۴۶ میلیارد تومان بیشترین خروج پول حقیقی از سهام را در پی داشت. نمادهای شاخص‌ساز دیروز فارس، وبملت، نوری و خودرو بودند. دیروز همچنین شاخص فرابورس ۴۳۴ واحد مثبت و برای نخستین‌بار در تاریخ بازار سرمایه وارد کانال ۲۷ هزار و ۱۲۷ واحدی شد.